

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Філологічний факультет
Кафедра української мови і літератури

Проректор з науково-педагогічної

роботи Наталія МИХАЛЬЧЕНКО

28 серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА
(В Т. Ч. УКРАЇНСЬКА ДІАЛЕКТОЛОГІЯ)

ступінь бакалавра

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність 014.01 Середня освіта (Українська мова і література),

освітньо-професійна програма «Середня освіта (Українська мова і література)»

2024 – 2025 навчальний рік

Розробник: Каленюк Світлана Олександрівна, доцент кафедри української мови і літератури, кандидат філологічних наук, доцент (Світлана КАЛЕНІЮК)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри української мови і літератури
Протокол №1 від «26» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри (Лілія РУСКУЛІС)

«26» серпня 2024 р.

Анотація

У процесі вивчення дисципліни «Сучасна українська літературна мова» поглиблено, систематизовано й узагальнено знання із синтаксису сучасної української мови взагалі й складного речення зокрема; сформовано вміння теоретично інтерпретувати поняття складного речення (типи, структура, засоби зв'язку предикативних частин та семантико-синтаксичні відношення між ними); удосконалено навички визначення й аналізу різних типів складних речень. Поглиблено знання про особливості складного синтаксичного цілого як синтаксичної одиниці і компоненту тексту, засоби зв'язку його компонентів: семантичну пов'язаність речень, єдність їх змісту, лексичні, морфологічні, синтаксичні та ритмомелодійні засоби. Доповнено теорію про абзац як композиційно-комунікативну одиницю, тексти як об'єкт синтаксично-комунікативного аналізу та семантико-синтаксичні особливості періоду. Удосконалено пунктуаційні навички (складне речення).

Ключові слова: сучасна українська літературна мова, складносурядне речення, складнопірядне речення, безсполучникове складне речення, текст, складне синтаксичне ціле, абзац, період.

Summary

In the process of studying the discipline «Modern Ukrainian Literary Language» the knowledge of the syntax of the modern Ukrainian language in general and complex sentences in particular was deepened, systematized and generalized; the ability to theoretically interpret the concept of a complex sentence (types, structure, means of communication of predicative parts and semantic-syntactic relations between them) was formed; skills of definition and analysis of different types of complex sentences were improved. The knowledge of the features of a complex syntactic whole as a syntactic unit and component of the text, means of communication of its components: semantic connection of sentences, unity of their content, lexical, morphological, syntactic and rhythmic melodic means were deepened. The theory of paragraph as a compositional-communicative unit, texts as an object of syntactic-communicative analysis and semantic-syntactic features of the period are supplemented. Punctuation skills (complex sentences) were improved.

Key words: modern Ukrainian literary language, compound sentence, complex sentence, unconnected complex sentence, text, complex syntactic whole, paragraph, period.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна	
	Спеціальність: 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)		
Індивідуальне науково-дослідне завдання – науковий проєкт / реферат		<i>Рік підготовки:</i>	
		4	
Загальна кількість годин-150		<i>Семестр</i>	
		7	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 год.; самостійної роботи студента – 6 год. http://moodle.mdu.edu.ua/my/	Ступінь Бакалавра	12	
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		28	
		<i>Лабораторні</i>	
		10	
		<i>Самостійна робота</i>	
		100	
Вид контролю: Залік			

Мова навчання – українська.

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить 150 год.: 50 год. – аудиторні заняття, 100 год. – самостійна робота (30 % - 70 %)

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

Мета курсу: практично оволодіти українською літературною мовою, заснованому на вивченні її системи й підсистем – лексико-семантичної, фонетичної і граматичної, а також закономірностей, які визначають використання тих або інших виражальних засобів відповідно до сучасних норм.

Завдання курсу: закріпити, систематизувати й узагальнити знання, уміння й навички, здобуті студентами у шкільному курсі української мови; поглибити знання про будову української мови, її історію і розвиток у процесі становлення, формування й еволюції української нації; прищепити студентам любов і повагу до рідного слова, пояснити роль і значення мови в житті кожної людини й суспільства зокрема; сформувані на основі мовного матеріалу уміння й навички творчого підходу до вирішення проблем гуманітарних наук, а також сприяти розвитку таких умінь і навичок як аналіз й синтез на ґрунті мовних явищ; формувати вміння вільного користування обома формами української мови – усною і писемною, дотримуючись норм літературної мови, уникаючи мовних помилок; навчати студентів вільно, зв'язно, логічно, точно, доречно й виразно викладати свої думки, користуючись багатством і різноманітністю мовних засобів, що властиві українській мові як мові високої культури; прищеплювати студентам навички й уміння творчої самостійної роботи в процесі підготовки до практичних і семінарських занять з української мови; формувати уміння та навички опрацювання науково-лінгвістичної літератури.

Передумови для вивчення дисципліни: курс тісно пов'язаний із теоретичними проблемами загального мовознавства, історії мови, стилістики української мови, новітніх напрямів сучасної лінгвістики.

Навчальна дисципліна складається з 5 кредитів.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Сформувані уявлення про спеціальність і кваліфікацію філолога, особливості організації освітнього процесу в контексті модернізації української школи і входження у загальноєвропейський освітній простір.

ПРН 6. Здійснювати пошук, інтерпретацію та синтез наукової інформації, отриманої з різних джерел із дотриманням принципів академічної доброчесності.

ПРН 11. Володіти сучасною українською літературною мовою, аналізуючи історичні особливості розвитку її фонетичної та граматичної систем і діалектні аспекти; характеризувати особливості функційних стилів; реагувати мовними засобами на соціокультурні запити.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми у результаті вивчення курсу студент оволодіває такими *компетентностями*:

I. Загальнопредметні:

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної галузі, її місця в загальній системі знань про природу й суспільство та розвиток суспільства, техніки та технологій.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 7. Здатність проявляти повагу до української національної культури; з'ясовувати проблеми сучасної мовної та інформаційної політики.

ЗК 8. Здатність бути відповідальним, ініціативним; працювати в команді, розподіляти функції у виконанні спільної діяльності.

II. Фахові:

ФК 1. Здатність аналізувати процес практичної підготовки фахівця у ЗВО; адаптувати систему наукових знань у професійну діяльність і в площину освітнього компонента.

ФК 11. Здатність до аналізу історичних змін у мовній системі; з'ясування закономірностей народної мови в багатогранності її діалектів і говірок; засвоєння

комплексу лінгвістичних знань про сучасну українську мову як систему; узагальнення й систематизації стилістичної диференціації мови.

2. Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Складне речення. Складносурядне речення

Тема 1. Складне речення як синтаксична одиниця.

Тема 2. Складносурядне речення.

Кредит 2. Складнопідрядне речення

Тема 3. Складнопідрядне речення елементарне.

Кредит 3. Складнопідрядне багатокomпонентне речення.

Тема 4. Складнопідрядне речення багатокomпонентне.

Кредит 4. Складне безсполучникове речення

Тема 5. Елементарне й багатокomпонентне складне безсполучникове речення.

Кредит 5. Складне речення з різними видами зв'язку. Складне синтаксичне ціле. Текст. Період

Тема 6. Складне речення з різними видами зв'язку.

Тема 7. Складне синтаксичне ціле. Текст. Період.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви кредитів і тем	Кількість годин					
	Усь ого	у тому числі				
		Л	П	Лаб	інд	Ср
1	2	3	4	5	6	7
<i>Кредит 1. Складне речення. Складносурядне речення</i>						
Тема 1. Складне речення як синтаксична одиниця. Проблеми дослідження складного речення. Визначальні граматичні та семантичні ознаки складного речення. Засоби зв'язку частин складного речення. Формально-синтаксична та семантико-синтаксична структура складного речення. Комунікативна організація складного речення. Поділ складних речень за основними засобами зв'язку на сполучникові та безсполучникові.	10	2	2			6
Тема 2. Складносурядне речення. Складносурядне речення в системі складного речення. Засоби вираження синтаксичних зв'язків і змістових відношень між частинами складносурядного речення. Структурно-семантичні типи складносурядних речень, виділювані на основі єдності характеру синтаксичних зв'язків і семантичних відношень між компонентами. Речення з єднальними, зіставно-протиставними, розділовими та градаційними сполучниками. Складносурядні речення відкритої та закритої структур. Складносурядні багатокomпонентні конструкції.	20	2	4	2		12
Усього:	30	4	6	2		18

<i>Кредит 2. Складнопірядне речення</i>						
Тема 3. Складнопірядне речення елементарне. Складнопірядне речення як тип синтаксичної конструкції. Складнопірядне елементарне речення. Структурні особливості складнопірядних речень. Функції сполучних слів і сполучників у складнопірядному реченні. Вказівні слова як факультативні та обов'язкові компоненти в головній частині. Принципи класифікації складнопірядних речень. Складнопірядні елементарні речення нерозчленованої структури. Характеристика складнопірядних речень у зв'язку з функцією пірядної частини. Семантико-структурні типи складнопірядних речень нерозчленованої структури. Складнопірядне речення розчленованої структури. Складнопірядні елементарні речення розчленованої структури. Різновиди складнопірядних речень із пірядними обставинними. Складнопірядні речення з пірядними супровідними. Складнопірядні речення з пояснювальними відношеннями між предикативними частинами.	30	2	6	2		20
Усього:	30	2	6	2		20
<i>Кредит 3. Складнопірядне багатокomпонентне речення</i>						
Тема 4. Складнопірядне багатокomпонентне речення Речення з кількома пірядними частинами, різновиди зв'язку пірядних частин у їх межах. Складнопірядні речення з неоднорідною супірядністю, послідовною пірядністю та однорідною супірядністю. Поняття про контаміновані складнопірядні багатокomпонентні речення.	30	2	4	2		22
Усього:	30	2	4	2		22
<i>Кредит 4. Складне безсполучникове речення</i>						
Тема 5. Елементарне і багатокomпонентне складне безсполучникове речення. Проблема статусу складних безсполучникових речень. Складні безсполучникові елементарні речення з однорідними та неоднорідними частинами та їх основні різновиди. Багатокomпонентне безсполучникове складне речення. Типологія ББСР.	30	2	4	2		22
Усього:	30	4	4	2		22
<i>Кредит 5. Складне речення з різними видами зв'язку. Складне синтаксичне ціле</i>						
Тема 6. Складне речення з різними видами	16	2	4	2		8

зв'язку Складні речення із сурядністю і підрядністю та їх різновиди. Складні речення з підрядністю і сурядністю. Складне сполучниково-безсполучникове речення. Конструкції з сурядністю і безсполучниковістю; з підрядністю і безсполучниковістю; з сурядністю, підрядністю і безсполучниковістю.					
Тема 7. Складне синтаксичне ціле. Текст. Період Складне синтаксичне ціле як синтаксична одиниця і компонент тексту. Засоби зв'язку його компонентів: семантична пов'язаність речень, єдність їх змісту, лексичні, морфологічні, синтаксичні та ритмомелодійні засоби. Абзац як композиційно-комунікативна одиниця, його роль у членуванні тексту. Текст як об'єкт синтаксично-комунікативного аналізу. Функціонально-комунікативні різновиди текстів. Монологічне мовлення як комунікативна та семантико-синтаксична форма усного і писемного тексту. Діалогічне мовлення. Період як своєрідна синтаксична структура. Структурно-семантичні особливості періоду. Семантико-синтаксичні відношення між частинами періоду.	14		4		10
Усього:	30	2	8	2	18
Усього за семестр:	150	12	28	10	100

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
<i>Кредит 1. Складне речення. Складносурядне речення</i>		
1.	Тема 1. Складне речення як синтаксична одиниця	2
2.	Тема 2. Складносурядне речення	2
<i>Кредит 2. Складнопідрядне речення</i>		
3.	Тема 3. Складнопідрядне речення елементарне	2
<i>Кредит 3. Складнопідрядне багатоконпонентне речення</i>		
4.	Тема 4. Складнопідрядне речення багатоконпонентне	2
<i>Кредит 4. Складне безсполучникове речення</i>		
6.	Тема 5. Елементарне і багатоконпонентне складне безсполучникове речення	2
<i>Кредит 5. Складне речення з різними видами зв'язку. Складне синтаксичне ціле</i>		
7.	Тема 6. Складне речення з різними видами зв'язку	2
	Усього:	12

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
<i>Кредит 1. Складне речення. Складносурядне речення</i>		
1.	Тема 1. Складне речення як синтаксична одиниця	2
2.	Тема 2. Складносурядне речення	4
<i>Кредит 2. Складнопідрядне речення</i>		
3.	Тема 3. Складнопідрядне речення елементарне	6
<i>Кредит 3. Складнопідрядне багатокomпонентне речення</i>		
4.	Тема 4. Складнопідрядне речення багатокomпонентне	4
<i>Кредит 4. Складне безсполучникове речення</i>		
6.	Тема 5. Елементарне і багатокomпонентне складне безсполучникове речення	4
<i>Кредит 5. Складне речення з різними видами зв'язку. Складне синтаксичне ціле</i>		
7.	Тема 6. Складне речення з різними видами зв'язку	4
8.	Тема 7. Складне синтаксичне ціле. Текст. Період	4
	Усього:	28

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
<i>Кредит 1. Складне речення. Складносурядне речення</i>		
1.	Тема 1. Складне речення як синтаксична одиниця	
2.	Тема 2. Складносурядне речення	2
<i>Кредит 2. Складнопідрядне речення</i>		
3.	Тема 3. Складнопідрядне речення елементарне	2
<i>Кредит 3. Складнопідрядне багатокomпонентне речення</i>		
4.	Тема 4. Складнопідрядне речення багатокomпонентне	2
<i>Кредит 3. Складне безсполучникове речення</i>		
5.	Тема 5. Елементарне і багатокomпонентне складне безсполучникове речення	2
<i>Кредит 5. Складне речення з різними видами зв'язку. Складне синтаксичне ціле</i>		
6.	Тема 6. Складне речення з різними видами зв'язку	2
	Усього:	10

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
<i>Кредит 1. Складне речення. Складносурядне речення</i>		
1.	Тема 1. Опрацювання наукової літератури з теми «Складне речення як синтаксична одиниця» з підготовкою до обговорення ключових аспектів. Виконання тестових завдань.	2
2.	Тема 2. Конспектування наукових джерел із теми «Складносурядне	12

	речення». Підготовка презентацій й виконання вправ і тестових завдань. Підготовка повідомлення щодо вивчення теми у шкільному курсі.	
<i>Кредит 2. Складнопідрядне речення</i>		
3.	Тема 3. Аналіз наукової літератури з теми «Складнопідрядне речення елементарне». Підготовка повідомлення щодо вивчення теми у шкільному курсі.	20
<i>Кредит 3. Складнопідрядне багатокomпонентне речення</i>		
4.	Тема 4. Укладання бібліографії до теми «Складнопідрядне речення багатокomпонентне» з конспектуванням основних положень двох статей на вибір. Підготовка повідомлення щодо вивчення теми у шкільному курсі.	22
<i>Кредит 4. Складне безсполучникове речення</i>		
6.	Тема 5. Опрацювання наукової літератури з теми «Елементарне і багатокomпонентне складне безсполучникове речення» з конспектуванням основних положень. Підготовка мультимедійної презентації. Виконання вправ і завдань. Виконання тестових завдань. Підготовка повідомлення щодо вивчення теми у шкільному курсі.	16
<i>Кредит 5. Складне речення з різними видами зв'язку. Складне синтаксичне ціле. Текст. Період</i>		
7.	Тема 6. Окреслення проблемних питань із теми «Складне речення з різними видами зв'язку». Підготовка повідомлення щодо вивчення теми у шкільному курсі.	12
8.	Тема 7. Опрацювання наукових джерел із теми «Складне синтаксичне ціле. Текст. Період». Виконання творчих завдань. Підготовка повідомлення щодо вивчення теми у шкільному курсі.	18
	Усього:	100

9. Індивідуальні навчально-дослідне завдання

Підготовка проекту / реферату з актуальних питань синтаксису складного речення
Основне завдання цього виду діяльності – навчити студентів описувати й аналізувати мовні явища, використовуючи різноманітні наукові джерела.

10. Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ECTS	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	Залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./ зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		

D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних, лабораторних робіт, уміння самостійно опрацьовувати тексти, складання конспекту рекомендованої літератури, написання і захист реферату, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю (КР, екзамен) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу.

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

Оцінка *відмінно* виставляється тоді, коли відповідь вважається повною, тобто в ній містяться визначення всіх понять, про які йдеться в питанні, проаналізовано об'єкт аналізу, охарактеризовано його семантичні та структурні ознаки. Відповідь повинна бути чіткою і послідовною, супроводжуватися достатньою кількістю прикладів зі слов'янських мов.

Студенту виставляється *дуже добре* ставиться за виконання 75 % усіх завдань, якщо він у достатній мірі оперує навчальним матеріалом, узагальнює окремі факти, формулює та обґрунтовує нескладні висновки.

Студенту виставляється *добре*, якщо студент у достатній мірі оперує навчальним матеріалом, узагальнює окремі факти, формулює та обґрунтовує нескладні висновки; може дати порівняльну характеристику мовних явищ, дає визначення поняттям; самостійно причинно-наслідкові зв'язки; встановлює синхронність подій у межах курсу, але допускає несуттєві неточності; незначні мовні огріхи. У ході відповіді він розкриває питання, проте не завжди наводить приклади на підтвердження теоретичного матеріалу.

Студенту виставляється *достатньо*, якщо він володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні, поверхово і фрагментарно або володіє частиною навчального матеріалу, уміє застосовувати знання в стандартних ситуаціях, але порушує послідовність і логічність викладу думок. У відповіді трапляються суттєві мовні помилки.

Студенту виставляється *задовільно*, якщо він бере участь в обговоренні теоретичних питань практичного заняття, проте, відповіді є недостатніми за обсягом (до 5-6 реплік), елементарними за змістом, зі значною кількістю помилок різного роду.

Оцінка *за виконання індивідуального науково-дослідного завдання, завдань самостійної роботи* виставляється з урахуванням таких параметрів: кількість балів у кінці семестру повинна складати від 250 до 500 балів.

Відповідний розподіл балів, які отримують студенти за 5 крд.

Поточне тестування та самостійна робота					Контрольна робота	Накопичувальні бали/ Сума
T1	T2	T3	T4 T5	T6 T7	50	500/100
50	100	50	50 50	50 50		

11. Засоби діагностики

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (зокрема есе, реферати, наукові проєкти), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи.

12. Методи навчання

Усний виклад матеріалу: наукова розповідь, спрямована на аналіз фактичного матеріалу; пояснення – вербальний метод навчання, за допомогою якого розкривається сутність певного явища, закону, процесу; проблемне навчання, робота з підручником та додатковими джерелами, спостереження над усним мовленням, спостереження над мовним матеріалом, порівняльний аналіз, виразне читання текстів; ілюстрація – метод навчання, який передбачає показ предметів і процесів у їх символічному зображенні (малюнки, схеми, графіки та ін.).

13. Рекомендована література

Базова

Підручники і методичні посібники

1. Ачилова В. П. Синтаксис і пунктуація української мови. Таблиці, схеми, зразки розбору: навч. посіб. Сімферополь: Аріал, 2013. 181 с.
2. Бабій І. М. Синтаксис сучасної української мови: самостійна та індивідуальна робота. Словосполучення. Просте речення. Просте ускладнене речення: навч.-метод. посіб. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2014. 190 с.
3. Волянчук І. О. Граматика сучасної української літературної мови. Синтаксис: навч.-метод. посіб. Кременець: ВЦ КОГШ ім. Т. Шевченка, 2014. 187 с.
4. Граматика сучасної української літературної мови. Синтаксис: навч.-метод. посіб. Тернопіль: Астон, 2012. 177 с.
5. Гуйванюк Н. В. Складні ускладнені речення: теоретико-практичний блок. Чернівці: Рута, 2003. 145 с.
6. Дудик П. С. Синтаксис української мови : підруч. К. : ВЦ «Академія», 2010. 380 с.
7. Євтушина Т.О. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис словосполучення і простого ускладненого речення : навч. посіб. для студ. пед. вишів III – IV рівнів акредитації. Одеса : Бакаєв Вадим Вікторович, 2019. 188 с.
8. Житар І. Українська мова: синтаксис і пунктуація : навч. посіб. Тернопіль: Підручники і посібники, 2008. 240 с.
9. Загнітко А. П. Теоретична граматики сучасної української мови. Морфологія. Синтаксис. Донецьк: БАО, 2011. 991 с.
10. Клипа Н. І. Українська мова. Синтаксис і пунктуація: навч. посіб. Ніжин: Вид-во НДУ ім. М.Гоголя, 2007. 160 с.
11. Куприкова Г. В. Сучасна українська мова. Синтаксис : навч. посіб. для студентів гуманітар. ф-тів вищ. навч. зал. (кредит.-модул. система). Харків : Вид-во НУАК, 2015. 96 с.
12. Кухарчук І. О. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис. Практикум: навч. посіб. для студ. філол. ф-тів вищ. навч. закл. Глухів: РВВ ГНПУ ім. О. Довженка, 2011. 213 с.
13. Кучерява О. А. Сучасна українська мова (синтаксис складного речення): навч.-мет. посіб. Одеса : ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2022. 104 с.
14. Марчук Л. М. Синтаксис складного речення: навч.-метод. посіб. Кам'янець-Подільський: Зволейко Д. Г., 2013. 171 с.
15. Межов О. Г. Синтаксис словосполучення та простого речення: навч. посіб. Луцьк: Вежа-Друк, 2014. 191 с.
16. Межов О. Г. Синтаксис української мови: навч. посіб. Луцьк: Надстир'я, 2021. 268 с.
17. Павлюк Т. П. Синтаксис української літературної мови: для студ. філол. спец.: навч.-метод. посіб. Сімферополь: Аріал, 2013. 141 с.

- Пархонюк Л. Складне речення в українській мові: багатокomпонентні конструкції. Тернопіль : Підручники і посібники, 2007. 80 с.
19. Пономарьова Л. В. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис: в 2 ч. Частина I : навч. посіб. Маріуполь : ПДТУ, 2015. 146 с.
 20. Рускуліс Л. В., Баденкова В. М., Корнієнко І. А. Корпус типових навчальних програм: методичний посібник / за заг. ред. Рускуліс Л.В. Миколаїв : Іліон, 2021. 273 с.
 21. Рускуліс Л. В., Баденкова В. М., Корнієнко І. А. Корпус навчально-методичних матеріалів: мовознавчий та історико-лінгвістичний цикли: навч.-метод. посіб. Миколаїв: Іліон, 2020. 458 с.
 22. Рускуліс Л. В., Баденкова В. М., Корнієнко І. А. Корпус типових навчальних програм. Частина I: навч.-метод. посіб. Миколаїв, 2019. 183 с.
 23. Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови : підруч. для студ. вищ. навч. закл. 2-е вид., допов. К. : ВЦ «Академія», 2010. 408 с. (Альма-матер).

Допоміжна Монографія

1. Бевзенко С. П. Структура складного речення в українській мові. К.: Вид-во Київ. держ. пед. ін-ту, 1987. 79 с.
2. Вихованець І. Р. Нариси з функціонального синтаксису української мови. К. : Наук, думка, 1992. 224 с.
3. Вихованець І. Р., Городенська К. Г., Русанівський В. М. Семантико-синтаксична структура речення. К.: Наук, думка, 1983. 219 с.
4. Загнітко А. П. Теоретична граматики української мови: Синтаксис: Монографія. Донецьк: ДонНУ, 2001. 662 с.
5. Шульжук К. Ф. Складні багатокomпонентні речення в українській мові. К. : Вища шк., 1986. 183 с.

Статті

1. Білодід І. К. Надфразні єдності як елемент тексту в функціональних стилях літературної мови. *Мовознавство*. 1979. № 2. С. 14–23.
2. Богдан М. М. Складнопірядні речення з пірядними з'ясувальними. *Укр. мова і літ. в шк.* 1981. № 7. С. 41–48.
3. Богдан М. М. Складнопірядні речення з пірядними означальними. *Укр. мова і літ. в шк.* 1986. № 6. С. 36–41.
4. Богдан М. М. Сполучники і сполучні слова як засоби зв'язку частин складнопірядних речень. *Укр. мова і літ. в шк.* 1979. № 1. С. 69–75.
5. Бронська А. А. Про синтаксичні відношення у безсполучникових складних реченнях. *Мовознавство*. 1973. № 6. С. 56–63.
6. Герман К. Ф. Критерії розрізнення омонімічних сполучників і сполучних слів. *Укр. мова і літ. в шк.* 1970. № 5. С. 54–57.
7. Герман К. Ф. Складносурядні речення з градаційними сполучниками. *Укр. мова і літ. в шк.* 1972. № 1. С. 28–30.
8. Дорошенко С. І. Безсполучникові складні речення. *Укр. мова і літ. в шк.* 1980. № 5. С. 20–26.
9. Дорошенко С. І. Безсполучникові складні речення в системі синтаксичних синонімів. *Укр. мова і літ. в шк.* 1978. № 5. С. 37–40.
10. Жайворонок В. В. Синтаксичний розбір складносурядних речень. *Укр. мова і літ. в шк.* 1970. № 6. С. 65–68.
11. Каруник К. Д. Студія Юрія Шевельова. Просте речення та її непроста історія. *Українська мова, 2022, 1 (81)*. С. 115–134.
12. Кващук А. Г. Складнопірядні речення з пірядними допустовими. *Укр. мова і літ. в шк.* 1975. № 8. С. 44–51.
13. Кучеренко І. К. Складні речення з сурядністю і пірядністю. *Укр. мова і літ. в шк.* 1973. № 11. С. 25–31.

14. Кучеренко І. К. Складнопідрядні речення з кількома підрядними. *Укр. мова і літ. в шк.* 1973. № 5. С. 30–39.
15. Мельничайко В. Я. Про вивчення складносурядних речень. *Укр. мова і літ. в шк.* 1977. № 9. С. 44–51.
16. Рожило Д. П. Співвідносність сполучникових і безсполучникових складних речень. *Укр. мова і літ. в шк.* 1972. № 10. С. 59–63.
17. Семенюченко М. Л. Розмежування часових і умовних підрядних речень. *Укр. мова і літ. в шк.* 1973. № 2. С. 34–37.
18. Слинько І.І. Сполучник чи сполучне слово? *Укр. мова і літ. в шк.* 1987. № 4. С. 31–36.
18. Шульжук К. Ф. Семантична структура складного багатокомпонентного речення. *Мовознавство.* 1987. № 6. С.11–16.
18. Шульжук К. Ф. Складні багатокомпонентні конструкції в системі речення. *Мовознавство.* 1986. № 6. С. 24–32.
19. Шульжук К. Ф. Складні речення з супідрядністю. *Укр. мовознавство.* К.: Вид-во Київського ун-ту, 1985. Вип. 13. С. 69–76.
20. Шульжук Н. Семантико-синтаксичний підхід до вивчення полі предикативних конструкцій у науковому доробку академіка К. Шульжука. *Нова педагогічна думка.* 2021. Том 105 № 1. С. 80–83.
21. Щупко С.О. Складне речення – своєрідне граматичне утворення. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки.* 2021. Вип.192. С. 213–218.

Інші ресурси

1. Електронний підручник з української мови (фонетика, лексика, морфеміка, словотвір, морфологія, синтаксис, стилістика)
<http://www.mova.info/pidruchn.aspx>
2. Загнітко А. Український синтаксис: теоретико-прикладний аспект. Донецьк, 2009. 137 с.
http://www.ukrajnistika.edu.rs/preuzimanje/UKR_sintaksis.pdf
3. Загнітко А. П. Теорія сучасного синтаксису : Монографія. Вид. 2-ге, виправл. і доп. Донецьк : Дон НУ. 2007. 294 с.
http://www.ukrajnistika.edu.rs/preuzimanje/zagnitko_a_teorija_suchasnogo_sintaksisu.pdf
4. Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови. К. : Academia, 2004. 356 с.
<http://dspace.nua.kharkov.ua/jspui/bitstream/123456789/939/1/SUM.pdf>
5. Г. В. Купрікова. Сучасна українська мова. Синтаксис: Навчальний посібник для студентів гуманітарних факультетів вищих навчальних закладів. Харків, 2015. 96 с.
<http://dspace.nua.kharkov.ua/jspui/bitstream/123456789/939/1/SUM.pdf>
6. Синтаксис української мови: навчально-методичний комплекс / укл. О. В. Дуденко. Умань, 2015. 208 с.
http://dspace.udpu.org.ua:8080/jspui/bitstream/6789/3389/1/sintaxis_komplex_15.pdf

Словники

1. Українська мова. Енциклопедія. К., 2000.
<http://izbornyk.org.ua/ukrmova/um.htm>
2. Український правопис 2015
<http://izbornyk.org.ua/pravopys/pravopys2015.htm>
3. [Словник української мови Бориса Грінченка](http://hrinchenko.com/)
<http://hrinchenko.com/>
4. Український правопис / Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України, Ін-т укр. мови НАН України. К. : Наук. думка, 2007. 288 с.
<http://www.madslinger.com/mova/pravopys-2007>
5. [Українська мова \[Електронний ресурс\]. – Режим доступу : http://ukrainskamova.narod.ru](http://ukrainskamova.narod.ru)
6. Словники України <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua>
7. Словник.net <http://www.slovnyk.net>

8. Російсько-український словник сталих виразів <http://stalivyrazy.org.ua>
9. Словник іншомовних слів (Metaseek) <http://www.pcdigest.net/ures/book/sis.shtml>
10. Багатомовний словник (перекладний) <http://www.slovnyk.org>
11. Російсько-український (академічний) словник (1924 – 33 pp.) <http://r2u.org.ua/>
12. <http://dict.linux.org.ua/>

14. Інформаційні ресурси

1. Бабій І.М. Синтаксис сучасної української мови: самостійна та індивідуальна робота. Словосполучення. Просте речення. Просте ускладнене речення: навч.-метод. посіб. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2014. 190 с. (8 екз.)
2. Гуйванюк Н. В. Складні ускладнені речення: теоретико-практичний блок. Чернівці: Рута, 2003. 145 с.(3 екз.)
3. Дудик П.С. Синтаксис української мови : підручник. К. : ВЦ «Академія», 2010. 380 с. (10 екз.)
4. Загнітко А.П. Теоретична граматики сучасної української мови. Морфологія. Синтаксис. Донецьк: БАО, 2011. 991 с. (5 екз.)
5. Ожоган В.М. Синтаксис української мови. К. : Освіта України, 2009. 331. (5 екз.)
6. Рускуліс Л. В., Баденкова В. М., Корнієнко І. А. Корпус типових навчальних програм: метод. посіб. / за заг. ред. Рускуліс Л.В. Миколаїв : Іліон, 2021. 273 с. (2 екз.)
7. Рускуліс Л. В., Баденкова В. М., Корнієнко І. А. Корпус навчально-методичних матеріалів: мовознавчий та історико-лінгвістичний цикли: навч.-метод. посіб. Миколаїв: Іліон, 2020. 458 с. (5 екз.)
8. Рускуліс Л. В., Баденкова В. М., Корнієнко І. А. Корпус типових навчальних програм. Частина I : навч.-метод. посіб. Миколаїв, 2019. 183 с. (2 екз.)
9. Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови : підруч. для студ. вищ. навч. закл. 2-е вид., допов. К. : ВЦ «Академія», 2010. 408 с. (Альма-матер).(10 екз.)